

Kvalitetsudvikling

Dansk Tarmkræftscreeningsdatabase: Kvaliteten af kolonudredningen stiger

DTS omfatter alle borgere i Danmark, der er inviteret til tarmkræftscreening. Kvalitet af kolonudredning i screening er stigende mens forekomsten af tarmkræft i screeningsalderen er faldende. For første gang er indikatorer opgjort ift. socioøkonomi.

Styregruppens medlemmer: Berit Andersen, Nina Brander, Lennart Friis-Hansen, Petra Hall Viborg, Mette Høyrup, Henry Jensen, Sanne Kjær-Frifeldt, Jette Lyngholm (orlov), Lasse Pedersen, Morten Rasmussen, Mikkel Sjöström, Bo Søndergaard. **Interessekonflikter:** Ingen.

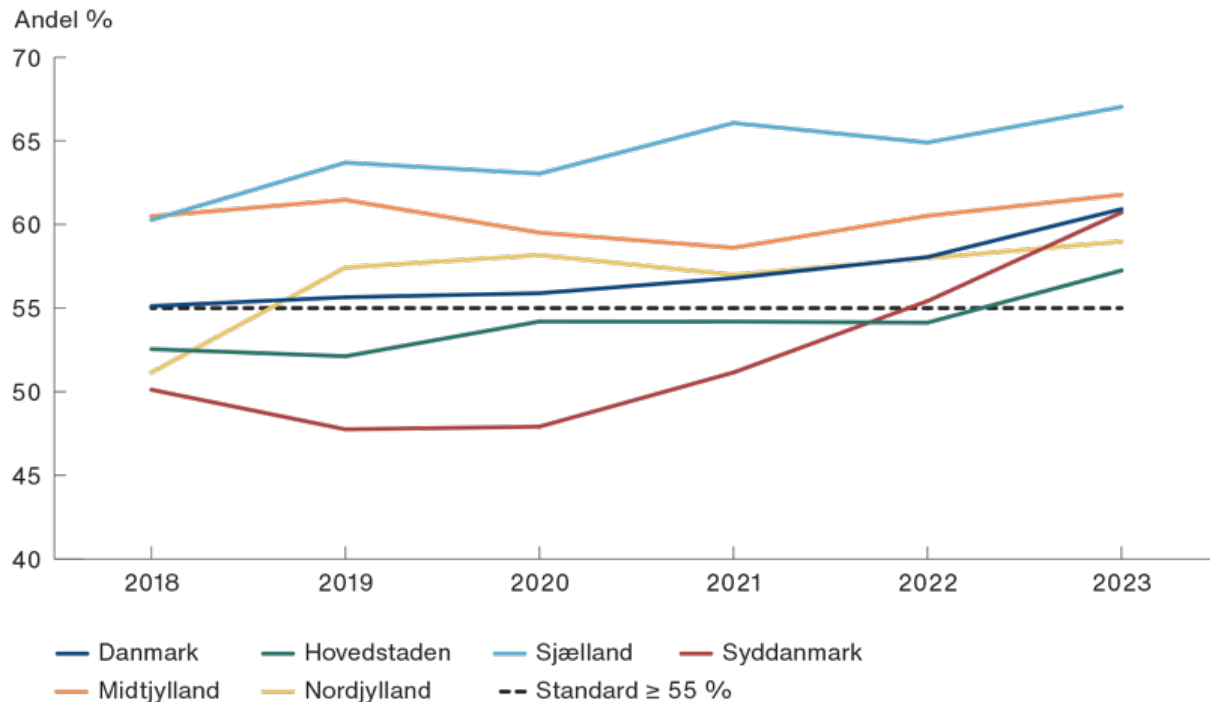
Resultat fra årsrapporten 1. januar – 31. december 2023.

Dansk Tarmkræftscreeningsdatabase (DTS) fra Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP).

DTS har haft til formål at monitorere kvaliteten og understøtte udvikling af kvaliteten af tarmkræftscreeningen for alle borgere, der er inviteret til tarmkræftscreening i Danmark, hvilket er 96% af alle borgere i målgruppen.

Blandt borgere inviteret til tarmkræftscreening i 2023, fik 19.469 (91%) ud af 21.356 personer foretaget en kolonudredning senest 2 mdr. efter en positiv afføringsprøve. Detektion af både adenomer (ADR) (figur 1) samt sessile serrate læsioner (SSL) steg for femte år i træk. Andelen med detekteret ADR og SSL var i 2023 henholdsvis 60,9% og 12,5%. Det er positivt, at såvel ADR som fjernelsen af SSL stiger - som udtryk for en generelt stigende kvalitet af de udførte koloskopier. Afdelinger hvor denne stigning ikke er indtruffet og afdelinger, der ligger under de nationale anbefalinger, anbefales af lade sig inspirere af afdelinger med bedre resultater.

FIGUR 1 Andel af borgere, der får fjernet mindst ét adenom ved kikkertundersøgelsen efter en positiv afføringsprøve i screeningsprogrammet for tarmkræft (kaldet adenom-detektionsraten (ADR)) fra 2018 til 2023.

Blandt patienter som fik kræft 7-36 mdr. efter en screeningsafledt koloskopi i 2020 var postkoloskopiscancer (PCCRC) raten 7,7%, betydende at risikoen for, at en cancer overses ved en screeningsafledt koloskopi, er på niveau med alle koloskopier i DK, indikerende en god koloskopikvalitet i screeningsprogrammet.

Af de 861.815 borgere inviteret i 2023 valgte 59,5% at deltage. Det er bekymrende, at det stadig ser ud til, at deltagelsen falder, selvom tidligere års fald i deltagelsen blandt førstegangsinviterede i 2023 blev afløst af en stigning fra 47,2% i 2022 til 48,1%. DTS har for første gang opgjort indikatorer fordelt på socioøkonomiske grupper såsom uddannelsesniveau, indkomstniveau samt oprindelsesland. Disse opgørelser indikerer, at indikatorresultaterne samt udviklingen af disse, som forventet, er forskellige på tværs af forskellige socioøkonomiske grupper. Det skal dog understreges, at området er komplekst og kræver flere analyser, før der kan dannes et gyldigt billede for de enkelte indikatorer. DTS vil følge udviklingen i de kommende opgørelser.

Siden tarmkræftscreeningen blev indført i Danmark, er der i alt blevet diagnosticeret 9.450 personer med tarmkræft, heraf 702 i 2023, som følge af en positiv afføringsprøve. To ud af tre (68,8%) af tarmkræfttilfældene er blevet fundet i et tidligt stadie (UICC stadie I-II), hvor prognosen er markant bedre og behandlingen er mere skånsom. Indførelsen af tarmkræftscreening synes dermed at være en medvirkende faktor for den forbedrede tarmkræftdødelighed i Danmark gennem de seneste 10 år, hvilket understøttes af at hyppigheden (incidensen) af tarmkræft i aldersgruppen, der får tilbudt tarmkræftscreening er faldet fra 137,9 per 100.000 i 2013 til 119,8 per 100.000 i 2022 (aldersstandardiseret (nordic); Nordcan).

Årsrapporten har været i kommentering hos alle regioner.

Hele årsrapporten kan læses på [sundk.dk \(sundk.dk/kliniske-kvalitetsdatabaser/dansk-tarmkraeftscreeningsdatabase-dts/viden/\)](https://sundk.dk/kliniske-kvalitetsdatabaser/dansk-tarmkraeftscreeningsdatabase-dts/viden/).